

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/94/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122010647
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Pollák
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122010647.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Michala Polláka a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Kristíny Ferencziovej, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, o žiadosti odsúdeného o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 16.05.2022 sp. zn. 5PP/67/2022-39, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 02.09.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje.
Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona sa návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 0T/61/2018 zo dňa 07.03.2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava o neosvedčení v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia sp. z. 0T/61/2018 zo dňa 23.09.2021 podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona v trvaní 18 mesiacov, ktorý aktuálne vykonáva v ústave výkone trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, zamietla.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 16.05.2022 č. k. 5PP/67/2022-39 rozhodol takto:

Podľa § 415 ods. 1 Tr. por., § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Tr. zák. sa návrh odsúdeného A. B., nar. X.X.XXXX v C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3T/4/2019 zo dňa 4.2.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To/59/2020 zo dňa 26.11.2020 a trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 0T/61/2018 zo dňa 7.3.2018 v spojení s uznesením o neosvedčení v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia sp. z. 0T/61/2018 zo dňa 23.9.2021 zamietla.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť, ktorú neodôvodnil. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, rozhodne vo veci sám. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonával na základe rozhodnutí citovaných v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku na podanie si žiadosti o podmienené prepustenie, ale prvú materiálnu podmienku splnil iba čiastočne a druhú materiálnu podmienku nespĺnil úplne.

V odôvodnení prvostupňový súd k prvej materiálnej podmienke uviedol, že vychádzal z obsahu hodnotenia riaditeľa ÚVTOS, ktoré konštatovalo, že správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni. Nedostatok sa u neho vyskytol v dodržiavaní ústavného poriadku - počas ochrannej liečby na špecializovanom oddiele odišiel z pripravovanej terapie, napriek upozorneniam príslušníkov ZVJS a tým neuposlúchol ich pokyny. Vhodnou intervenciou zo strany personálu sa jeho správanie stabilizovalo a uvedomil si nevhodnosť svojho správania. Aktuálne sa jeho správanie javí byť na požadovanej úrovni, ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava, príkazy a pokyny príslušníkov ZVJS plní. Počas výkonu trestu bol doposiaľ jedenkrát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. Odsúdený bol počas výkonu trestu zaradený na viacerých pracoviskách. Aktuálne je zaradený na pracovisku so zameraním na prípravu stravy, kde je jeho pracovná morálka nadriadenými hodnotená kladne. Resocializačná prognóza sa u odsúdeného z hľadiska hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti javí ako menej priaznivá. Stanovené ciele programu zaobchádzania plní čiastočne a preukazuje čiastočné splnenie podmienok na podmienené prepustenie. K druhej materiálnej podmienke prvostupňový súd uviedol, že vzhľadom na resocializačnú prognózu a obsah registra trestov, kde má odsúdený evidovaných doposiaľ 5 záznamov je vysoká miera pravdepodobnosti ďalšej recidívy. Odsúdenému boli za trestné činy ukladané prevažne podmienené tresty odňatia slobody, avšak v dvoch prípadoch sa odsúdený v skúšobnej dobe neosvedčil, v dôsledku čoho mu bol nariadený výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody. V ďalších prípadoch mu boli uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody, avšak ani tento druh trestov nemal vplyv na zmenu správania odsúdeného a ďalšie páchanie trestnej činnosti. S poukazom na uvedené je možné usúdiť, že hoci bolo odsúdenému umožnené viesť v skúšobnej dobe podmieneného odkladu riadny život, odsúdený napriek hrozbe vysokého nepodmienečného trestu odňatia slobody takýto život nevedol, pričom sa dopustil nie jedného, ale viacerých trestných činov. Súd má za to, že náprava páchatelia a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmienené prepustenie odsúdeného. Úvaha prvostupňového súdu pritom vychádza z logického zhodnotenia zistených skutočností.

Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Trestného zákona (preukázanie polepšenia plnením svojich povinností a svojim správaním vo výkone trestu), prvostupňový súd správne skonštatoval, že odsúdený túto podmienku nespĺnil. K jeho odôvodneniu ešte sťažnostný súd dopĺňa, že pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky, ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život. To znamená, že ak sa odsúdený vo výkone trestu dobre správa, automaticky to neznamená, že sa polepšil a tým splnil prvú materiálnu podmienku. Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu.

Z hodnotenia odsúdeného nemožno urobiť jednoznačný záver o splnení prvej materiálnej podmienky. Záver hodnotiacej správy odsúdeného vyznieva celkovo pozitívne a je z nej zrejmé, že sa odsúdený adaptoval na režim výkonu trestu odňatia slobody, avšak na druhej strane nijako svojou aktivitou nevybočuje z radu, síce režimovo prispôsobených, avšak priemerných väzňov. Počas výkonu trestu odňatia slobody odsúdený plní program zaobchádzania len čiastočne, nakoľko počas výkonu trestu porušil ústavný poriadok a nevyužíva dostupné kontakty s rodinou. Za celý čas výkonu trestu dosiahol doposiaľ jednu disciplinárnu odmenu. Polepšenie odsúdeného nemožno konštatovať len na základe skutočnosti, že je jeho správanie v súčasnosti na požadovanej úrovni, nakoľko nepreukázal zvýšenú snahu po náprave a jeho správanie vo výkone trestu je skôr výrazom prispôsobenia sa samotnému režimu výkonu trestu a nie prejavom jeho vyššej aktivity plnenia si svojich povinností a polepšenia sa.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, tu sa sťažnostný súd plne stotožnil s názorom prvostupňového súdu, na ktorý bez potreby jeho opakovania odkazuje.

Sťažnostný súd uvádza, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený sa vplyvom výkonu trestu odňatia slobody polepšil a na slobode povedie riadny život. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti aj na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Pritom posúdenie otázky možnej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí predchádzajúci spôsob života odsúdeného i jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti. Zohľadňovanie trestnej minulosti je potom pre posúdenie predpokladu vedenia riadneho života odsúdeným v budúcnosti plne v súlade s rozhodovacou praxou súdov. Tieto objektívne kritéria prvostupňový súd správne u odsúdeného zhodnotil.

Početnosť predchádzajúcich odsúdení (celkovo 5krát súdne trestaný), opakované vykonávanie nepodmiennečného trestu odňatia slobody a uplatnenie inštitútu podmiennečného prepustenia a odsúdenia v minulosti, vedú potom k logickému záveru, že ani predchádzajúce odsúdenia, ani príležitosť daná mu podmiennečným prepustením alebo odsúdením nemali na neho ten výchovný účinok, aby ho viedli k riadnemu životu. Odsúdenému boli poskytnuté viaceré šance a preto niet sa prečo rozumne domnievať, že práve teraz podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody splní svoj zákonom sledovaný účel.

Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že v prípade podmiennečného prepustenia bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

Sťažnostný súd na záver uvádza, že k postupu podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, teda k zrušeniu napadnutého uznesenia a novému rozhodnutiu pristúpil výlučne z dôvodu, aby výrok zodpovedal stavu veci a zákonu. Vo výroku prvostupňového súdu bol zahrnutý aj trest (uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 3T/4/2019 zo 4. februára 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/59/2020 zo dňa 26.11.2020), ktorý už odsúdený v čase vydania uznesenia sťažnostného súdu vykonal. Aktuálne si odsúdený vykonáva iba trest uložený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 0T/61/2018 zo 7. marca 2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 0T/61/2018 zo 23. septembra 2021. Do výroku, ktorým súd vyhovie žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, alebo takúto žiadosť zamietne, sa uvádzajú tresty, ktoré odsúdený v čase rozhodnutia ešte nevykonal. Nemožno doň zahrnúť tresty, ktoré sa síce posudzujú pre výpočet doby rozhodujúcej pre splnenie formálnej podmienky podľa § 66 ods. 1 a § 67 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, ale ktoré v čase rozhodnutia už vykonal. Uvedené však nemá vplyv na správnosť zistenia prvostupňového súdu, že neboli splnené všetky zákonné podmienky na podmiennečné prepustenie odsúdeného.

Na základe uvedeného sťažnostný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.